

Nådens gåvor

I en av Ernest Hemingways noveller berättas historien om en ung man som heter Paco, ett mycket vanligt pojknamn i Spanien. Familjen var bönder men efter ett bråk med pappan rymde Paco hemifrån och tog sig till Madrid. Tiden gick, pappan blev gammal och sjuk och bestämde sig för att åka dit för att leta efter sin son för att reparera den brutna relationen och försonas medan tiden fanns. Han tog in på hotell och satte in en annons i tidningen: "Paco kom till Stadshotellet nästa tisdag kl 12.00 – allt är förlåtet - Pappa". På tisdagen samlades ett hundratal ångerfyllda unga män utanför hotellet, alla med namnet Paco. Är det vår djupa längtan efter förlåtelse som får oss att le åt denna historia? Jag kom att tänka på den när jag läste dagens evangelietext.

Paulus fråga till Jesus – "Herre, hur många gånger ska min broder göra orätt mot mig och ändå få förlåtelse? – och Jesus svar "Jag säger dig: inte sju gånger utan sjuttiosju gånger" – slår an en ton i våra egna liv. Det handlar inte om ett visst antal utan om att förlåtelse inte har någon gräns. Ett otvetydigt budskap, ett budskap som är lätt att uppfatta och lätt att hålla med om, i varje fall i princip. Det är när vi ska översätta det till konkreta handlingar i vår vardag som det kan uppstå problem både när det gäller att vara den som ska förlåta och den som ska be om förlåtelse. Varje gång vi ber Herrens bön, som i mässan idag, ber vi om Guds förlåtelse "så som vi har förlåtit dem som står i skuld till oss". Som om detta både vore självklart och lätt. Och det kanske är självklart men långt ifrån alltid lätt. Jesus satte ribban högt.

Att förlåta och att få förlåtelse, att ställa saker till rätta inom sig själv och i relation till andra och få lov att börja på nytt är en djup längtan. Jag tror att det till och med är ett behov hos oss människor, barn såväl som vuxna. Jag minns en gång då vår dotter var liten. En kväll bar hon sig illa åt, jag minns inte vad det handlade om. Nästa morgonen låg en stor lapp på köksbordet med fyra bokstäver: F L Å T ; Flåt! (det var innan hon hade lärt sig stava). Vi kramades och allt ställdes till rätta. Så enkelt kan det vara. Men ibland är det fruktansvärt svårt att förlåta eller be om förlåtelse. När min far låg på sin dödsbädd vägrade han att ta emot en av mina bröder som för länge sedan hade begått ett fel mot honom som han inte kunde förlåta, inte ens då han låg på sitt yttersta. I det fallet ställdes ingenting till rätta, tvärtom blev det en tragedi för alla inblandade.

Man kan inte leva i gemenskap med andra utan att emellanåt göra varandra illa, i stort och i smått, i synnerhet de som står oss nära. Men man går vidare tillsammans ändå, inte för att man har glömt utan för att man har förlåtit. Förlåtelse är att ge livet en chans till, att tro på att vi inte måste vara låsta i det som har varit, att det finns en möjlighet att komma loss ur det förflutna och ta nästa steg, i bästa fall med relationen i behåll. Du har kanske egna exempel på tillfällen då du genom att förlåta eller be om förlåtelse har återställt en balans och gjort det möjligt att gå vidare. Eller när du har låtit bli att göra detta. Många av oss bär på minnen av gamla oförrätter som vi inte har förlikat oss med, gamla sår som fortfarande gör ont.

Att öva sig i att förlåta, och att be om förlåtelse är nödvändig om vi ska mogna som individer och i gemenskap med varandra. Jag tror att vi egentligen vet om det. Så varför är denna insikt så svår att leva efter? Den norske prästen Per Arne Dahl skriver så här om detta i sin bok om förlåtelse. "När vi vänder oss till Gud i vår kammare, kan vi med nöd och näppe klara båda delar men i det dagliga praktiska livet fastnar orden i halsen och hjärtat kallnar i bröstet. Ofta är det en malplacerad stolthet som hindrar oss, en form av högmod. Det kan vara ord som ligger och gnager i minnet, något som någon har sagt, som bara fortsätter att svida i tankarna. Saker som vi inte kan förlåta tycker vi, eftersom det är både osant och orättvist". Det som vi vet är viktigt tar alltså ändå emot.

Pacos pappa som jag nämnde i början vill förlåta och försonas med sin son. Förlåtelse och försoning ligger nära varandra, men de är inte riktigt samma sak. "Jag fråntar dig skulden, låt oss lägga det som har hänt bakom oss och gå vidare tillsammans": Så säger Förlåtelse. "Jag förmår inte förlåta, i varje fall inte ännu, men jag accepterar att det som har hänt har hänt och jag har förlikat mig med detta": Så säger Försoning. Man försonas inte genom att sopa saker under mattan eller förneka dess betydelse eller de skador som har skett. Man försonas genom att se klart på det som har hänt och vad det haft för konsekvenser. Förlåtelse och försoning bildar tillsammans en grund att ta avstamp ifrån, in i framtiden: att välja det möjliga framför det omöjliga, glädjen framför bedrövelsen, kärlek framför bitterhet och hat. Det finns en frihet i detta. Och det kan man göra även om de personer det är frågan om inte längre finns i livet.

Genuin förlåtelse är inte en läpparnas bekännelse. Processen är personlig, ibland smärtsam, ibland utdragen. Förlåtelse är allt eller inget, man kan inte förlåta lite grand eller pressa sig till det för att man tycker att man "borde" göra det. Förlåtelse är inte i första hand rationell, det är en hjärtats förvandling. Vägen mot förlåtelse kan ibland te sig så svår att man hellre stannar kvar i känslan av att vara förfördelad, besviken, missförstådd, försummad eller vad det nu är som vi har fastnat i. Vi har olika livserfarenheter, förlåtelseprocessen ser olika ut för oss. En sak är dock gemensam: den börjar med *viljan* att förlåta eller be om förlåtelse eller försonas med, det börjar med att öppna sitt hjärta för denna möjlighet. Det kan vara nog så svårt för somliga. Men som sagt: det är början till friheten att gå vidare.

Det svåra i livet, att vilja men inte kunna.

Det onda i livet, att kunna men inte vilja

Så skrev Gunnel Vallquist om att vilja.

Det svåra i livet, att vilja men inte kunna.

Det onda i livet, att kunna men inte vilja

Temat i kyrkoåret denna vecka är Nåd, som heter gratia på latin, samma ord som gratis. Man kan inte göra sig förtjänt av nåd lika lite som man kan göra sig förtjänt av smaken av jordgubbar eller doften av rosorna eller lyckan att se solen gå upp över havet.. "Friskt regn är en nåd, de flesta tårar är en nåd, att ha någon som älskar en är en nåd, att älska någon är en nåd – försök älska någon få du se," skrev Fredrik Beuchner i en av sina böcker och lyfter fram det mest väsentliga. Nåd får vi bara och vi får den hela tiden. Oavsett vilka vi är och vad vi gör är Guds nåd oändlig. Så tror vi kristna. Vilken gåva! Vilket ansvar!

För även om Guds kärlek och nåd är villkorslösa betyder det inte att Gud är likgiltig inför hur vi lever våra liv. Att vara kristen är inte en teori om livet det är ett sätt att leva livet. Som kristna har vi ett åtagande: att göra evangeliet synligt genom hur vi lever våra liv. Vi är förstås dömda att misslyckas, gång på gång, vi är ju bara människor. Det spelar ingen roll, vi ska göra det ändå, så gott vi kan, i vetskap om att vi om och om igen kommer att behöva be om förlåtelse och ta emot Guds nåd.

Vår uppgift som kristna är att ge Guds kärlek vidare till andra. Meningen med förlåtelse är inte att göra det för den andras skull utan för vår egen, inte framförallt för att vi själva ska må bra utan för att bli bättre på att visa ett återsken av Guds kärlek i våra egna liv. Därför ska vi förlåta, inte bara sju gånger utan fler gånger än vi kan räkna.

Jag avslutar med några ord av Broder Roger av Taize: "Av förlåtelsens trådar väver Gud vårt liv som om det var ett vackert klädesplagg – det finns ingen större frihet än den som förlåtelsen ger".

Låt oss vara tysta en stund tillsammans innan vi står upp och bekänner vår tro.

7583 tmb 1410 ord

Copyright:

Patricia Tudor-Sandahl

patricia@tudorsandahl.se

www.tudorsandahl.se

Texterna

Ur Romarbrevet 12 3-8

I kraft av den nåd jag har fått säger jag till var och en av er: ha inte för höga tankar om er själva utan tänk som man bör tänka, med självbesinning, så att var och en rättar sig efter det mått av tro som Gud har tilldelat honom. 4Ty liksom vi har en enda kropp men många lemmar, alla med olika uppgifter, 5så utgör vi, fast många, en enda kropp i Kristus, men var för sig är vi lemmar som är till för varandra. 6Vi har olika gåvor allt efter den nåd vi har fått: profetisk gåva i förhållande till vår tro, 7tjänandets gåva hos den som tjänar, undervisningens gåva hos den som undervisar, 8tröstens gåva hos den som tröstar och förmanar, gåvan att frikostigt dela med sig, att vara nitisk som ledare och att med glatt hjärta visa barmhärtighet.

Ur Matteusevangeliet 18 18:22

Om din broder har gjort dig någon orätt, så gå och ställ honom till svars i enrum. Lyssnar han på dig har du vunnit tillbaka din broder. 16Men om han inte vill lyssna, ta då med dig en eller två till, för *på två eller tre vittnesmål skall varje sak avgöras*. 17Om han vägrar lyssna på dem, så tala om det för församlingen. Vill han inte lyssna på församlingen heller, betrakta honom då som en hedning eller en tullindrivare. 18Sannerligen, allt ni binder på jorden skall vara bundet i himlen, och allt ni löser på jorden skall vara löst i himlen. 19Vidare säger jag er: allt vad två av er kommer överens om att be om här på jorden, det skall de få av min himmelske fader. 20Ty där två eller tre är samlade i mitt namn är jag mitt ibland dem."

Då kom Petrus fram till honom och sade: "Herre, hur många gånger skall min broder kunna göra orätt mot mig och ändå få förlåtelse av mig? Så mycket som sju gånger?" 22Jesus svarade: "Jag säger dig: inte sju gånger utan sjuttiosju gånger.

